

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Kolek (štempelj) zneso vsakej
30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolinem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Potlačeni.

(Konec.)

„Mladi“ delajo razkol, razprtije, nepotrebne
stranke — vse to iz dobrega namena, da se
zrak čisti, da se olje razlije v zarjovelo ma-
šino, da si hitreje predor napravlja omika,
svoboda, napredek. Razkol jim je potreba,
dobro znamenje. Ali ko začno pravi narodnjaki
kazati prepada, kamor nas rine razkol, tedaj se
začno „mladi“ kakor srbični paglavci izgo-
varjati, tolči se na prsi: Pri moji duši, da mi
nismo krivi razkola, ampak oni prekleti Herman,
ki je kokalj pravonarstva vsejal na Slovenskem.
On je kriv razpora, mi smo čisto nedolžni! —
in jaz bi še dodal: — nedolžni, kakor La-
hov koš.

„Sl. Narod“ sam pripozna, da so mladi
krivi razkola; čitaj št. 247 in prepričaj se o
tem. Pa pri vsem si je svečano umival roke,
da on ni kriv razpora na Slovenskem — am-
pak tista „prekvata“ pravna stranka, sosebno
Herman in Costa. „Sl. N.“ tudi gledé českega
razpora pridno pritrjuje svojemu botru „N. L.“,
suče si mogočno brke in spušča enako Terzitu
modre besede: „Narodni Listi so preverjeni,
da se bode na českem naglo zopet spreobrnilo,
kakor brž narod zapazi, da je vsega razpora
le nemška „pravna“ stranka kriva“ (št. 12).

Gledé volitev je leščerba upanja le tešče
brlela „mladočehom“. Prekletstvo naroda se
jim je mogočno sipalo na glave. Stranka „de-
lavnosti“ ne drži rok navskriž, ampak dela,
kakor tisti, ki se ima utopiti. Na vse strani
tekajo „mladi“, bodoči poslanci in njih trabanti,
obdelujejo volilce, dušajo in verijo jih. Iz mest

so se na kmete razletavali čisto nepoznani
mladi sokoli, ki so ljudstvo obdelavali za mlade
poslance. Dr. Gregor je na svoje stroške dal
tiskati plakate, ki so bili po hišnih oglih v
Kraljevem Gradcu nabiti, ki so nasvetovali za
poslanca — svojega založnika. Ali Gregor-ova
skromnost ni vredna pozora! Sam si zalaga
plakate, v katerih je priporočan za kandidata!
In pri vsem tem naš ljubeznjivi „Sl. N.“ ne
priznava mladim delavnosti, ampak očita jim
lenobo, nedelavnost: „Oni niso prav nič storili
za-se“ (št. 15).

Ali vse sopihanje, vse mrzlično delovanje
„mladih“ je bilo jalovo; upanje njih je bilo
zidano na pesek sebezrecenjevanja. In ploha
se je vtila, in vode so pridrle, in vetrovi so
pihali in so se v tisto upanje uprli, in padlo
je, in podrtija bila je velika. Osodna sta bila
dneva 10. in 16. meseca januarija l. 1874.

Česki narod izbujen in izobražen, kakor
je, odbacne hladnokrvno škodljive kazimire in
voli poslance priporočane od Palackega in Rie-
gera. Mladočehi edinega Sladkovskega na pol
mrtvega prinesejo iz volilnega bojišča. Pa še ta
bi bil delil žalostno osodo svojih tovarišev, ko
se ne bi bil njegov protikandidat Janda v
zadnjem trenutku odpovedal kandidaturi in še
sam delal za Sladkovskega. Janda je zlorabil
zaupanje „starih“. Vsi drugi „mladi“ so po-
kopani v hladni grob ne — bodi — jih —
treba, kjer počivajo od agitiranja in čakajo
glasu bučečih tromb mladočehov, ki bodo ob
prihodnjih volitvah sami sebe in česki narod
klicali na boj zoper Palackega in Riegera.
Dneva 10. in 16. sta za mladočeha: Mane —
Thekel — Fares, ki se morajo s črnimi črkami
zapisati v pratiko mladočeskega gibanja. Česki na-

rod je napravil rakev politične smrti, položil v njo
mladočeske kandidate in jim tužno zapel:
„Miserere!“ Nemškimi liberalcem in sinom
Abrahamovim so se pri tem srceolomnem, ža-
lostnem pogrebem petju iz oči udirale grenke
solze, debele, kakor jagode kozjega zizka. Tudi
marsikteremu občutljivemu mladoslovcu je
solza milovanja in žalosti kanila na politične
grobe mladočehov.

Česki narod je 18krat bil na volilnem bo-
jišču venčan z lovorom zmage; ali nijedna
zmaga nima tako globokega pomena, tako da-
lekosežnega upljava od zadnje. Prebujeni česki
narod, ki urno dohaja izobražene narode, je
pokazal, da se ne uda, ne tujim nasprotnikom,
ne domačim razkolnikom; pokazal je, da celó
domače protivnike kot divje meso brez usmi-
ljenja izreže iz českega telesa. Inimici hominis
domestici ejus. Po slovenski bi se to reklo:
„Domačih protivnikov reši nas, Gospod! tujih
se hočemo že sami!“ — Slovenci, ki smo to-
liko let krepko stali pred burjo nemčurstva,
padli smo, onemogli od „sirocco“ domačih ka-
zimirov.

Iz teh volitev naj bi se ustavoverci učili,
da česki narod ne razume šale, kedar gre za
česko pravo, za njegov obstanek; da še ni
utrujen, da še lahko čaka in še lahko marsi-
kter eksperiment ustavovernih junakov pre-
bije. In kaj naj bi se mladočehi učili iz teh
volitev, v katerih so bili tepeni prav po tabo-
ritski? Da jih česki narod ne mara, da ne
mara škodljivega liberalizma, da hoče imeti še
na čelu Palackega in Riegera in kot svoje
bojne tovariše — pravno stranko. Mladočehi
so se vedno sklicevali na sodbo zvrhanega
naroda, narod naj se odloči, ali hoče zanaprej

Podlistek.

Mladi Ladis.

(Povest iz sedanjega časa; poslovenil I. S.
Gombarov.)

(Dalje.)

XI.

„Pijanec? Kaj? — Ker sem mu resnico
povedal, imenoval me je pijanca. To mu čem
povrniti, temu goljufu, tej naduti šlevi. Pustite
me, drugače ne bo dobro!“

„Kaj pa imate fantje“, reče učitelj, ki je
do zdaj mirno gledal, kar se je godilo. „Tine,
bodi tiho in miren. Razmere gospoda Ladisa
tebe nič ne brigajo!“

„Kaj, mene nič ne brigajo? Tako! Ali ni
on kriv moje nesreče? On je Lipovčev dekle
pahnil v nesrečo in ž njo tudi mene. Njena
nesreča je moja.“

„O tem jaz ne vem nič. To pač vem,
Tine, da jej g. Ladis ni nikoli nič obljubil;
vzeti pa tak ne more vsakega dekleta, ki se

vanj zagleda. Ko bi to mogoče bilo, bi tudi
Breznikov Tine moral celi tucat deklet vzeti.“

Fantje so se na to glasno nasmejali, de-
kleta pa so zarudela in na tihem kihala. Učitelj
je še dalje zagovarjal Ladisa, rekoč: „G. Ladis
je bogat in imeniten mož. Če je tudi enmalo
šteman, pa ne žali nikoga. Nikdo ne more od
njega kaj hudega povedati, pač pa ga vsi po-
znamo kot velikega dobrotnika cele občine.
Po vsej okolici se njegovo ime s spoštovanjem
izreka. Se ve, da ima tudi nekoliko sovražni-
kov, pa to vsi vemo zakaj. In Breznikov Tine
je menda med temi?“

„Jaz nimam nič z Ladisovimi sovražniki
opraviti; a Ladis ravna nepošteno, to povem
povsod očitno. On pošteno dekle zapusti, svojo
mater žalosti in nas, ki smo ž njim odrastli,
zaničuje in zamuje. Iz tega ne bo za-nj nič
dobrega.“

Te besede so se okoli stoječim ravno tako
resnične zdele, kakor poprej učiteljeve. Vendar
vsi so molčali, ker se niso hoteli nobenemu
zameriti. Le učitelj je prevzel spet besedo:

„To so prazne besede, Tine“, pravi. „Ti
govoriš v jezi in iz sovraštva do g. Ladisa.
Ker ga zaviđaš, bi se rad nad njim maščeval.“

Jaz pa mislim, da bi bolje bilo, da bi tega
moža, ki nam je toliko dobrega storil, ki je
vedno za nas govoril, ki je celó po novinah
bil pohvaljen — da bi ga zdaj, ko je spet med
nami, spoštovali in častili, mesto da ga zmer-
jamo in obrekujemo. To je moja misel, povejte
možje, ali ni tudi vaša?“

„Prav tako, g. učitelj“, se je slišalo ne-
koliko glasov.

Ko je učitelj videl, da je večina pričujočih
na njegovi strani, še dalje govori: „Še nekaj
vam imam povedati. Slišal sem, da je g. Ladis
Bolnar kupil brizglo, katero bo občini daroval.
Ker je pa ta tako blagi mož tukaj bil raz-
žaljen, je naša dolžnost to popraviti. Jaz toraj
predlagam: podajmo se zvečer pred njegovo
hišo in zakličimo mu gromovit: živio!“

„Da, to storimo“, glasilo se je od vseh
strani. In drugi so klicali: „Vi, g. učitelj, to
oskrbite.“

Potem so trompete in bobni zopet klicali
na ples. Fantje in dekleta so šli na plesišče,
učitelj pa je šel v vas, da bi preskrbel vse
potrebno za določeno demonstracijo; le Tine je
ostal sam na prostoru ves razkačen in osra-
moten.

vleči z „mladimi“ ali s „starimi“. Ta je govoril v volitvah, sodba je izrečena zoper „mlade“. Ko bi bil mladočeski lev res lev, ne pa ostuden krokodil, moral bi po levje, ko prvi napad spodleti, osramoten odstopiti, in za zdanjih razmer nič več ne poskušati „drugega“ napada na prvaštvo, na verstvo, na edinstvo in na slogo českega naroda. Pa mladočeski lev ima malo levjega na sebi. Že zdaj zametuje sodbo českega naroda, na ktere se je prej skliceval. Zadnje volitve imenujejo „N. L.“ „zmago župnikov, kaplanov, lokajev in kočijažev“.

„N. L.“ pravijo: „Ješte jedny takove volby a u nas bude jasno“ — po naše: „Še ene take volitve in pri nas bode jasno“. Menim, da je vsakemu, ki ni na obeh očeh slep, jasno, da je na Českem zrak že popolnoma sčističen. Zrak je tako čist, da vsak lahko sprevidi to: — Mladočeski liberalizem, iz Nemškega in Francoskega prinesena belladonna, ne more korenin pognati med českim narodom; česki narod ima še dobro v spominu, da je Hus Čehom pripravil „Belo — Goro“, s ktere so bili Čehi strmoglavljani v prepad, kjer jih je vsa ostala Evropa imela za mrtve; da je česki narod eminentno staročeski in pravnarski.

Z zlatimi črkami je česki kazatelj edinstva in sloge, Svetopolk, zapisal dneva 10. in 16. jan. 1874 v listnice česke zgodovine.

Kaulus.

Avstrijsko cesarstvo.

Slovenske dežele. Iz Ljubljane, 30. jan. — Z Dunaja se českemu listu „Tagesbote“ piše, da se bode postava o posilnem civilnem zakonu še v ti sesiji predložila državnemu zboru. Katoliška cerkev zavoljo tega ne bode poginila, kakor si domišljujejo njeni liberalni sovražniki. Na Francoskem in Pozen-skem imajo tako postavbo že 70 let, in vendar katoličanstvo tam cvete, da malokje tako. Pa cerkev mora nasprotovati taki postavi, ker mlačnim kristijanom priložnost daje, postavno prezirati cerkvene zapovedi. Vsakemu je namreč na prosto voljo dano, če hoče od župana, kjer se sklene civilni zakon, iti še v cerkev, da ga sklene tudi pred oltarjem. Vsi pravi katoličani to store, ker iz krščanskega nauka vedo, da je zakon katoličanov pred Bogom kot zakrament le veljaven, ako ga sklenejo po cerkveni postavi. Zanikrni kristijani bi pa tega

ne storili; zadostila bi jim pogodba storjena pred županom, in tako bi bila ta postava za nje priložnost živeti v prešestni zvezi. Ker mora sv. cerkev kot skrbna mati svoje otroke varovati vsake nevarnosti, zato mora nasprotovati kolikor le mogoče tudi posilnemu civilnemu zakonu. Pa tudi zaradi tega ne more ljudem prav biti, da se jim vsili taka postava, ker bi vsled tega imeli veliko nepotrebnih stroškov, ker bi morali namesto samo v cerkev, iti tudi še k županu, ki je včasih ljudem veliko bolj od rok, kakor cerkev in fajmošter. Le liberalci tedaj hrepene po ti postavi, ker se jim ljudstvo nič ne smili. Nam pa je ni treba; fajmoštri so morali tudi zdaj, preden so kako poroko pripustili, držati se določeb deželnihi postav in se bodo takih določeb držali tudi za naprej; državna pravica tedaj ni čisto nič prikrajšana, če se zakon sklepa samo pri fajmoštru, rekel bi, da je država še na dobičku, ker fajmoštri zastoj in bolj natančno spisujejo poročne knjige, kakor bi jih spisoval kak župan, ki komaj za silo zna brati in podpisati svoje ime. Dunajska občina je vendar le prosila za vpe-ljavo posilnega civilnega zakona, in ravno to storila tudi liberalna politična društva. Korist katoliških občin pa tirja, da se te postave branijo in po moči ji oporekajo. Vendar bi ne svetovali, da bi se to storilo s splošnim nabiranjem podpisov; misel, ktero so pred nekaj dnevi sprožili v Ljubljanski okolici, in s ktero se strinjamo tudi mi, je marveč ta, da naj se skličejo, kakor hitro se izve, da so predložili omenjeno postavbo, občinski zastopi. Ti naj sklenejo tako oporekovanje ter ga v seji podpišejo, občinski pečat pritisnejo in pošljejo enemu naših državnih poslancev, bodi si Hohenwartu ali Barbo-tu, da ga izroči državnemu zboru ali ministerstvu.

— „Narodovci svetniki in njih omika.“ „Nar.“ imenuje Linškega škofa enega najčudnejših zagrizencev cerkvene „vsevaldoželjnosti“, kajti dokazuje, „da konkordat še zmiraj obstoji“, in žuga zgornje-avstr. šolskemu svetu z izobčenjem, ako ostane na proticerkvenem potu.“ Sklepa pa z estetičnimi besedami: „To je dobro, da taki jeznoriti ljudje*) nimajo toliko moči, kakor hudobne

*) No, no, mladoslovenci, kadar bode kaka razstava za „omiko“, „estetiko“ — le hitro svojega vrlega časnikarja tje pošljite!

volje.“ — Dobro pa je ne mara še bolj, da talist nima toliko moči, kolikor volje zatreti vse pravice katoliške cerkve. Presodite namoč nauk iz teh besed, ki je ta-le: Tisti je človek „hudobne volje“, kateri se goreče poganja za sveto vero; tedaj so „Narodovi“ pisavci „svetniki“, kateri jo sovražijo, psujejo in preganjajo. Brezverci radi pišejo o ljubezni in hudobnosti; kdor njih nejevere, njih turškega fanatizma zoper resnico ne ljubi, kdor jim ne potrdi njih grdobij, tisti je, „hudoben“; „ljubezen“ ima le tisti, kdor je vroč od jeze zoper cerkev kakor kotel nad žrjavico. Take je Duh božji zaznamnjel z besedami: „Converterunt diem in noctem, et noctem in diem.“

Iz Šmarijske okolice, 18. jan. Pred nekaj dnevi dobil sem v roke to-le prošnjo:

C. k. okrajno glavarstvo

v

Ljubljani.

Ponižno, in is veliko revšino in potrebnosti sim jefst N. N. primorana eno C. K. okrajno glavarstvo, moje prošnjo naprej položiti za mojga sina Andreas N. is N., od vojaškiga stanu oprostiti zavolo negove stare Matere, tera si ne more več sama zase živeža perdelati, ne perdobiti, uržahi so kakor se sledi:

1. Moje posesno zemljiše na N. je skuzi 17 let v Stand dano, kar sim dova postala, skuzi ta cait so Nive tako oslabele in opušene ratale, de obena reč ne more rast, toraj ne bo zanaprei Stand tulku noter nesil de bi se mogli davoki, in moj meni zapisanih 18 fl. zakut odratovati, in iz tega živeti mogla.

2. se moram podrugih hišah ubijati in Jerperge (prečrtano: quartiera) plačvat, od useh ljudi zapuščena reva 60 let stara se upiram, de bi temu imenuvanimu Sinu domačijo ohranila, in de bi mene na mojo starost preživit mogel. in zde je vojaškin Stanu.

3. moje tukaj upelana uržahi in nasledki, ki poterduje se iz Jerabom in is Mošmi teri so iz Gmeiniškega sbora postavljeni, de je potrebno de bi se Ce. K okrajno glavarstvo an — uzeti otelu in mojo ponižno prošnu uslišali.

N. ta 14. Augusta 1873.

N. N.
dova

Na drugi strani pa:

Na C. k. okrajno glavarstvo

v

Ljubljani

XII.

Ko se je zmračilo, zbrala se je pred Bolnarjevim hramom množina ljudi. V prvem nadstropji je bila videti luč, ki je delala pri oknu senco od neke osebe. V kratkem se slišijo okrogle melodije, ktere je svirala banda prišedša iz plesišča. Za bando je pa šla cela vrsta ljudi z lučmi; kaj takega vaščani še niso videli. Učitelj je namreč osnoval bakljado, ne sicer take, kakoršne so po mestih navadne, ampak kakoršno je mogel v naglici v vasi osnovati. Ko je cela množica, po dva in dva, prišla do hrama, je začel učitelj govoriti in drugi so vsi omolknili. „Velikodušnemu prijatelju šole“, pravi glasno in navdušeno, „neutrudljivemu pospeševalcu napredka, in blagemu dobrotniku naše občine zakličimo gromovito živio!“ In vsi so zakričali „živio“, čeravno skoro nobeden ni zastopil, kaj je hotel učitelj povedati. Godci so naredili za tem „tuš“. Zgorej pri oknu se je na to prikazal mladi Bolnar, priklonil se vsem in glasno odgovoril blizo tako-le: „Srčno se zahvaljujem, dragi prijatelji, za skazano mi čast! Bodite prepričani, da bom do vas ohranil zmirom enako ljubezen. Po svoji slabi moči bom si prizadeval,

kar je koristno in času primerno pospeševati in podpirati. Stari časi so minuli, tudi za kmeta je nova doba nastopila, doba napredka in svobode. V tem smislu bom delal vedno za vas. Še enkrat pa se vam zahvaljujem za današnjo počestčenje, in tudi vam zakličem iz celega srca: živeli!“

In spet so kričali „živio!“ Učitelj pa je še vpil „hoch“, ko so že vsi drugi utihnili.

„Ta zna povedati“, je rekel nekdo. „Da, ta ima jezik na pravem mestu“, odgovori drugi. „Ta Ladis je res mordkerl“, godrnja tretji.

Med tem so se ljudje razhajali. Največ jih je šlo za godci na plesišče, kjer so pili še do jutra hripave volje. Godci so dobili ondi na Bolnarjev račun kruha in vina; tako tudi tisti, ki so se bili bakljade udeležili.

Zdaj je bil Ladis v občini najprva oseba, in v največji časti pri vaščanih. Ali ravno med tem se je v hramu, kamor niso videli vaščani, ki so prišli Ladisa počastit, vršila dogodba, ki čudno razsvetljuje Ladisovo čast.

Ladis je ukazal, naj se prinese večerja. Matere Katreje danes ni k večerji. Ladis sam jo je šel iskat in jo je našel v njeni sobi — plakati.

„Kaj vam je, mati? Zakaj ne pridete k večerji?“

Mati ni nič odgovorila. Ladis jo še enkrat vpraša. In s pretrganimi besedami mu je odgovorila:

„Zgorej jaz ne jem več.“

„Zakaj ne?“

„Ker ne morem gledati tega ljubkovanja z gospodičino Milko. Ti ne slišiš nič in ne vidiš nič vpričo nje, toliko da —“

„Ali je to kaj hudega?“

„Hudega? Na to ti ne morem drugega nič odgovoriti. Ali ta ženska — ali mati odide iz hrama. Si zastopil?“

„Sem.“

Ladis ni več besede rekel, ampak šel je v gornjo hišo. Med tem so zunaj godli in kričali, mati pa je plakala v temni sobi. Ladis je izgovoril mater pri mizi. Menda so se kaj pokvarili in so morali iti v posteljo. Star človek se hitro pokvari. Drugače pa je nocoj Ladis nenavadno malo govoril. Tudi Emilija je bila tiha; vedno še jej je rojil po glavi spomin na dogodbo iz plesišča.

(Dalje prih.)

Prošna

N. N. dova prosi za svojga sina od vojaškega stanu oprosteti zamogla.

Ali ni to, skoraj bi rekel, grozovitost, da iz prelepega slovenskega jezika tako spako naredé? Kako bi se gospodje po kancelijah ne norčevali, ki tako „špraho“ dobé v roke? Nevedno ljudstvo pa mora za take prošnje, ktere jim kak mazač naredi, plačevati, da se Bogu usmili; in vendar ne bomo prišli do boljšega stanja, dokler se ljudstvo ne poduči. Pa težko je podučiti tako ljudstvo. Vendar se rodoljubi prizadevajo, kar morejo, in reči moram, da smo ravno pri nas v veliko boljsem stanu, nego smo bili pred desetimi leti. — Tudi tukaj je obča žalost zaradi dr. Razlaga, da se je tako marljiv delavec izneveril svojemu rodu. Pa ne sodimo prenašlo, morebiti bode zopet stopil „v kolo stare vere in stare pravice“; za politično ničlo g. Zagorca pa se nihče ne zmeni, saj od njega zastopane občine v deželnem zboru nimajo nikakoršnega dobička, in nadjati se ga zdaj, ko je postal ljubček in privrženec renegata Dežmana, bilo bi res pohotno.

Z gornjega krasa 26. jan. — Naši mladi „korifeji“ bi radi med prosto ljudstvo trosili laž, da so duhovni, ali kakor jih oni pitajo, „mračnjaki“ med Slovenci učinili razpor. Zato pa tudi dan za dnevom obirajo narodno duhovenstvo, a tudi ne priznavaajo poštenim narodnim možakom, želeči izpuliti jim iz rok narodno vodstvo, da bi potem tolikanj ložej napredovali v svojem laži-liberalizmu. Vsled tega sem se namenil napisati nekoliko besed iz svojega zapisnika leta 1870, da bodo bralci Slovenčevi vedeli, kdo je kriv današnjega narodnega razkolstva, ali „stari“ ali „mladi.“

Ko je bila leta 1870 volitev deželnega poslanca v Trebnjem dovršena, prišel je dr. Zarnik v Novomesto, kjer se je ravno vršila volitev. Ubogi Tine, bil je ves potlačen in pobit, brala se mu je na kislem obrazu neka notranja tuga in boleost, ki mu ni dala miru. Ljudje pravijo, da tuga in žalost se daste za nekoliko časa z rumenim vincem pregnati in to sem tudi pri dr. Tinetu zapazil v Novem mestu, kajti ravno isti dan videl sem ga v predmestji Kandiji pri bliščeči se vinski kapljici bolj živega, ker je bil menda pozabil one dogodbe, ki jo je v Trebnjem pri g. dekanu podpisal, o kateri tudi zdaj ničesar noče vedeti. Tine bil je res v Kandiji prav židane volje, govoril je in napival brez konca in kraja; tudi slovenskega krasnega spola ni pozabil ter mu hvalo prepeval. Gledal sem okoli, od kod se bo kakošna meščanska roka Tinetu približala in počastila ga z govorniškimi vencem. Ali od nikoder ni bilo nobene in Tine odšel je brez slave s Kandije.

Zvečer zbrali so se nekteri narodnjaki pri g. Rozmanu; med njimi bil je tudi Tine, ali tudi zdaj lotila se ga je stara tuga in boleost ter zdihnil je iz globočine svojega ranjenega srca: „ah prokleti farji! Dragi možje, mi moramo z vsemi močmi delati med narodom, da farji pri njem zgube ves upljiv.“ Navzoči možje pobesili so glave, ko so zaslišali take kosmate iz ust Tinetovih, posebno onim se je brala nezadovoljnost, kateri so pred nekolicimi dnevi agitovali za narodnega poslanca, ki je bil le s pomočjo duhovstva izvoljen. Tudi mene so ranile one besede ter mislil sem že zavrniti ga in mu kar v obraz povedati: da ni več v našem narodnem taboru, ampak se že bliža nasprotnemu nemškutarskemu taboru, ki je dozdej sovražil narodno duhovstvo in prizadeval si mu vzeti ves upljiv do ljudstva. Pa premagal sem se in zapisal one be-

sede v svoj dnevni zapisnik ter sklenil opazovati gospoda dr. Tineta na političnem polju. Pa kakor se je takrat Tine izustil v Novem mestu, tako dela zdaj že četrto leto, ter razkolstvo seje med naš borni sužni narod, misleč odcepiti ga od duhovstva. Kdo je tedaj kriv razpora med narodom? Ali niste mladiči krivi, da sta zdaj naša najhujša sovražnika v Trebnjem in Novem mestu izvoljena? Vam tedaj, mladi korifeji, gre po pravici prvo darilo za razkolstvo.

Iz Trsta 27. jan. — Dr. Lozer-ju, ki je v deželnem zboru zagovarjal duhovne vaje v ljudskih in srednjih šolah proti odsekovemu predlogu, ki je zahteval, da se odpravijo, odgovoril je konfesijonslozni jud Luzzatto, da je spremenil zbornico v cerkev in poslanski sedež v prižnico. Liberalcem so v sili, kadar ni dokazov, tudi psovke dobre. — V Perziji kakor se piše trž. vladnemu listu, se že zdavno skrivno razširja med mohamedanci nova vera, ki jej pravijo „Zuzdani“ in se loči v mnogih in glavnih rečeh od izlama. Zuzdaniti ne verujejo v nobenega preroka, molijo samo vsemogočnega in zametajo vse verske obrede; tedaj so nekaki liberalci à la Mislinski. Mohamedanski duhovni (mula) dolže tudi velikega vizirja, da je novej veri vdan in ker se boje, da bi nova vera izpodrinila mohamedansko, storili so vse mogoče, da so pripravili velikega vezirja ob visoko službo. S tem pa ne hvalimo muzlemstva.

Dunaj. Nek ogrski list ve povedati, da je dunajsko ministerstvo razcepljeno v dve strani; Auersperg, Unger in Glaser se uklanjajo naprednjemu liberalizmu, drugi ministri z Lasserjem pa so bolj konservativni liberalci. Ob enem napoveduje, da bomo kmalo imeli ministerstvo Lasser-jevo. Faktično je Lasser duša že sedanjega ministerstva. Važna je tudi novica, da bode financm. John postal vojni generalštabsšef, kolikor mogoče neodvisen od vojnega ministra. To bi bilo znamenje, da Kohn ne bode več dolgo minister. Če se pa ministerstvo začne krušiti, razkrušilo se bode počasi vse.

Ogrska. Konec leta 1872 je bilo davkov na dolgu za 117.461.676 goldinarjev. — Pri volitvi poslančevi v Szolnoku so se volilci z vojaščino stopili. Vojaki so zgrabili za orožje in jih nekaj ranili.

Vnanje države.

Pruska. Zbornica je za starokatoliškega škofa Reinkensa dovolila 16000 tolarjev. — Zopet se govori, da je cesar bolehen in se bode podal v južno Italijo. Začasno vladanje bode prevzel kraljevič.

Francoska. V narodni skupščini so se 27. t. m. posvetovali o vpeljavi vojaških duhovnov, katerih dosihmal še niso imeli. Postava se je sprejela s 365 glasovi proti 263.

Španjska. General Moriones bo spet pričel vojsko proti Karlistom, za katero se tudi general Lopez Dominguez v Valenciji pripravlja.

Angleška. Irci zahtevajo od Angležev večjo avtonomijo in žele, da bi Irska prišla z Angleži v tako zvezo, kakoršna je med Ogrsko in Avstrijsko. Angležem bo Irsko vprašanje še hudo pripekalo.

Švica. 33 poslancev narodnega sveta je vprašalo zavezni svet, če mu je znano, kako si nekteri prizadevajo, da bi se neka ptuja vlada vmešala v domače reči, in kaj namerava storiti? Vse kaže na to, da se bode zavoljo terorizma liberalcev proti katoličanom pričela vojska.

Rumunska. Zbornica je pritrdila poštne pogodbi med Srbsko in Rumunsko.

Iz državnega zbora.

Štirinajsta seja, 27. jan. Denarni minister odgovori na v prejšnji seji stavljeno interpelacijo glede posojilnic. Pravi, da je pri tako važnem vprašanji, kakor je to, moral zaslišati mnenje važnih oseb in izvedencev, da pa je zdaj že vse pripravljeno in bo v kratkem 12 ali 13 posojilnic osnovanih, namreč v Brnu, Lincu, Pragi, Gradcu, Olomucu, Celovcu, Schönbergu, Lvovu (Lemberg), Steyru. (Tedaj za nas Slovence v Ljubljani zopet nič. Vr.)

Dalje odgovori isti minister na interpelacijo posl. Doblhoffa in drugov glede §. 39 postave od 24. maja 1869 o uredbi zemljiškega davka. Cenilna komisija je prišla do tega, da je cenitev končana. Po vladini predlogi bi morala centralna komisija res dvakrat pregledati tarife, pa odsek državnega zbora je izrekel, da se pregleda le enkrat, in sicer zaradi tega, ker bi delovanje centralne komisije utegnilo motiti tiste, ki davke plačujejo.

Minister trgovstva odgovarja na interpelacijo dr. Giskre in drugov glede colnine prostega vpeljavanja vnanjega blaga, ki se tukaj izdeluje; pri tem se pa nekteri vladini organi nemarno obnašajo. Minister pravi, da je o tem bilo že več pritožeb, a vse so bile prazne, ker vladnih organov ne zadeva v tem nobena krivda.

Minister pravoslovja odgovarja na interpelacijo dr. Razlaga in drugov, kateri so prášali, zakaj se na Kranjskem postava zaradi kolekov in pristojbin pri izpisih iz zemljiškega blaga povsod enako ne rabi. Ministrov odgovor na to je, da so se uradi vnovič opozorili na to, da se na Kranjskem smejo izpisi kumulativnega zemljiškega blaga jemati iz zemljiških knjig in da se ima kolekovina odmeriti po polah brez ozira na to, koliko kosov se skupno izpiše ali prepíše. Kar se tiče druge pritožbe, namreč, da se kolekovina ne določuje povsod enako, se je pokazalo po pozvedbah finančnega ministerstva, da so te pritožbe prazne, ker je deželni finančni urad naznanil, da za take slučaje ne ve. Če jih je kaj, naj jih interpelanti naznanijo.

Prva točka dnevnega reda, načrt delniške, postave se po nasvetu dr. Pergerja preloži za prihodnjo sejo. Vladni predlog o tem, da imajo obravnave o odkupu župnijskih in šolskih dohodkov na Moravskem vršiti se brezplačno, se izroči po prvem branji budgetnemu odseku. Poslanca Schönerer-ja predlog zaradi premembe §. 39 postave o uredbi zemljiškega davka se izroči posebnemu odseku 9 udov.

Potem se vršijo volitve za različne odseke. Potrđi se volitev dalmatinskega poslanca dr. Lapenne, pisma o volitvi poslanca Polesini-ja, nasprotnika škofa Dobrille, se pa po obširnem razgovoru dajo odseku nazaj, da jih vnovič pregleda. Nasvet je bil stavlil federalistični poslanec Karlon.

Zavoljo pozne ure se seja sklene.

Domače stvari.

(Dr. A. Stare), ki je dovršil svoje medicinske študije na Dunaju, pride za zdravnika v tukajšnjo vojaško bolnišnico.

(Dr. Hudec) se je odpovedal ravnokar dobljenemu tajništvu pri ljubljanskem mestnem magistratu.

(Šole) se za gotovo prično 3. februarja. Vlada se je podvizala in že včeraj (ne še le danes, kakor smo mislili) v „Laib. Ztg.“ in „Sl. Narodu“ to vradno oklicala. „Tagblattu“ pa je to sporočila že pred včerajšnjim, menda zato, ker jej je posebno pri srcu.

(Mestni magistrat) je zapovedal, da se ima od 1. februarja naprej ogledovati vsa klavna živina, živa in že zaklana; mesarji bodo morali za to plačevati ogledne takse, in sicer od goveda 30 kr., od teleta in prešiča 20 kr., od ovna, kostruna, kozla, jagnjeta, kozlička, ovce in koze pa 10 kr.

(Hranilnica ljubljanska) je prodala svojo hišo (nekadaj Cvajer-jevo) tik nunskega samostana gospodu baronu Wurzbachu za 33000 gl.

Razne novice.

— V Zagradcu na Dolenjskem je pred nekaj dnevi neka oseba zadušila svoje novorojeno dete ter ga zakopala na cerkvenem pokopališču, pa tako povrhu, da so ljudje, ki so k maši prišli, videli iz zemlje moleča kolenca. Naznanili so to g. fajmostru, ki je dal otroka izkopati. Na večer je prišla k njemu hudodelnica, kateri vest ni dala miru; rekla je, da je bilo dete mrtvo rojeno, potem pa je obstala, da je bilo živo. Odpeljali so jo k kresijski sodnji v Novomestu. Majhna kazen, katero iz napačnega usmiljenja navadno takim hudodelnicam odločijo, je kriva, da je takih hudodelstev čezdalje več na svetu.

— Konjiško katoliško-politično društvo je g. poslancu Hermanu pismeno izreklo svojo zahvalo in zaupanje zaradi njegovega neprestrašenega vedenja v državnem in štajarskem deželnem zboru.

— Udje družbe sv. Mohora naj do konca februarja plačajo svoj letni donesek, ker se bo tiskalo le toliko bukev, kolikor se bo družnikov oglasilo do 10. marca.

— Hrvaški listi naznanjajo, da so ravnokar na svetlo prišla skupna dela Preradovičeva. Knjiga obsega 44 tiskanih pol in stane 5 fl. av. velj. Tiskala se je v 4000 odtiskih. Čelo jej kinča krasna podoba klasičnega pesnika. Životopis je narisal njegov prijatelj Ivan Ternski. Estetično oceno mojsterskih del vešči dr. Marković. Pesmi, kar jih je bilo že pred smrtjo po raznih časopisih in zbirkah tiskanih, je bil že Preradović sam vverstil in razredil. Dodane so doslej nenatisnene in opera „Vladimir in Kosara“, pa Drama „Kraljević Marko.“

— Svilopredivnica, katero sta Schuller in Klein zidala v Zdravšini pri Gradiški, je 24. t. m. popolnem skupaj pala. Šest delavcev je ranjenih, in škoda velika.

— Za sodnijske uradnike zanimiva knjiga, ki obsega vse od l. 1850 do 1871 storjene določbe najvišje sodnije na Dunaju, je ravnokar pri g. Manzu prišla na svetlo.

— Mešecna. — Gospa B. v P. je neki čas zgubila kinč in denar, imela je skrinje dobro zaprte in razen služabnice nihče ni imel pristopa k njim. Ko njen sin, častnik B., na odpust pride, pove mu to. Ta vzame sabljo in nekolik samokresov in gre, čaka — in koga zapazi? Mater samo, ki je s spanja vstala in v spanju grede svoj kinč znašala v skrivne kraje. —

— Siameška dvojčka, ki sta bila na prsih zraščena, sta 21. t. m. v New-Yorku v Ameriki v 60. letu svoje starosti, v dveh urah drug za drugim umrla. Oženjena sta bila oba. Pa ženi, da si sestrji, se niste

nič kaj zastopili in ste možema prigovarjali, da naj se dasta ločiti. Za tega delj sta bila pred nekaj leti prišla v Evropo. Učeni zdravnik Simpson je rekel, da je to mogoče, a vendar si nihče ni upal prerezati ju, boje se, da bi zaradi tega ne umrla. Žila iz srca jima je tolkla ob enem. Mesena vez, s katero sta bila drug na drugega priraščena, bila je sprva tako kratka, da sta morala drug proti drugemu obrnjena ležati. Pozneje pa se je raztegnila do 4½ palcev daljave, da sta skoraj vstric stala. Če si se dotaknil srede te vezi, čutila sta oba, če pa bolj na strani, čutil je le tisti, kateri je bil bližej. Pa da si tako tesno zvezana hodila sta z lahkoma, celo urno tekla in plavala. Navadno sta tudi ob enem času spala, sicer pa sta se vsak s svojim delom pečala, pisala, brala itd. Na svojem popotovanju pridobila sta si od radovednih ljudi, ki so ju za denar gledali, veliko premoženja. Pa banka, v kateri sta ga naložila, je falirala in na starost sta se ljudem zopet kazala za denar. Po smrti so ju prerezali in vse je radovedno, kaj bodo zdravniki razsodili. To je zaradi tega silno važno, ker živite tudi dve sestri, mulajskega rodu, ki ste skoraj enako zraščeni in niji bodo morda ločili, če se more zgoditi brez nevarnosti, sicer niji čaka enaka osoda, kakor siameška dvojčka, da boste morali ob enem času umreti.

— Trda črepinja. V okolici labiavski je nekdo ustrelil v daljavi 25 korakov svojega razžaljivca. Puška je bila nabita s šretelji. Naboj je priletel v črepinjo, pa ni nič škodoval. Obstreleni je šel mirno domu in je popolnoma zdrav. Šretelji so prileteli v črepinjo, pa ne globoko, ob kosti so se razmlinili in so obtičali v križu.

Umrlí so :

25. jan. Jan. Comelli, črkostavec, 22 l., za vnetjem možganine mrene.

26. jan. Helena Wagner, inšt. uboga, 62 l., za vnetjem trebušne mrene. — Lodovik Hribar, železniški uradnik, 23 l., za sušico v grlu. — Franciška Povše, žena hišnega posestnika, 38 l., apoplexia.

27. jan. Marija Grdešič, adopt. hči Mat Blažeka, c. k. nadzornika, 18 l., za kozami. — Pavla Gregorec, pekova hči, 11 dni, za čeljustnim krčem. — Karolina Filipič, žena gostilničarja, 65 l., za mrtvoudom v možganih.

28. jan. Terezija Rückauf, hišna, 23 l., za pljučno sušico. — Marija Habič, žena pogrebne napovedovalca, 39 l., za jetiko. — Anton Zajec, prvorojeni dvojček magac. delalca, 16 dni za božjastjo. — Peter Žabar, mizar, 45 l., za mrtvoudom v možganih.

29. jan. Miha Anžič, sin kajžarske vdove, 8 l., in France Novak, tesar, 28 l., oba za kozami. — Karolia Kobav, otrok okr. sod. služabnika, 1 l., za jetiko. — Marija Praznik, najdenka, 14 l., za mrzlico.

Eksekutivne dražbe.

3. februarja 1. Jožef Jenko-ovo iz Vižmarjev (5500 gl.) v Loki. — 1. Jan. Radkovič-ovo (186 gl.) v Metliki.

4. feb. 3. Alojz Kemst-ovo iz Jevše (472 gl.) v Ljubljani. — 1. Marije Pečar-jeve na Brdu. — 1. J. Pošel-novo iz Čepljan (200 gl.) v Črnomlju. — 1. B. Previl-ovo iz Dobrave (3625 gl.) v Ljubljani. — Mart. Piš-ovo in Podmolnika (545 gl.) v Ljubljani. — 1. Fr. Zotter-jevo (975 gl.) v Krškem.

5. feb. Amalije Globočnik-ove fužine za kose (3300 gl.) v Trzinu.

6. feb. 3. Janez Zajc-ovo iz Zajčjega vrha (298 gl.) v Črnomlju. — 3. Lojze Prešern-ove (1000 gl.) v Radolci. — 1. A. Srimšek-ovo (1755 gl.) v Postojni. — 2. Jan. Čupek-ovo iz Kandije (340 gl.) v Novomestu. — 3. J. Wohlgemut-ovo iz Vinjske vasi (600 gl.) v Novomestu. — 1. Jak. Butala-vo (111 gl.) v Črnomlju.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšénice	Rží	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	3.65	2.40	2.05	1.15	2.45	2.20	2.40
v Kranji	4.00	2.80	—	1.45	2.50	—	2.40
v Loki	3.80	—	—	1.10	—	2.10	2.50
v Novomestu	3.70	—	2.00	1.05	2.20	2.10	2.70
v Sodražici	4.50	—	2.10	1.10	2.50	2.30	—
v Mariboru	3.85	2.90	—	1.15	2.50	2.10	—
v Ptuj	3.50	2.45	2.10	1.25	2.45	1.90	2.30
v Celji	3.75	2.50	2.00	1.10	2.00	2.25	2.00
v Celovcu	3.70	2.90	2.60	1.15	2.16	—	—
v Trstu	3.40	2.25	—	2.05	—	—	—
v Zagrebu	—	—	—	—	—	—	—
v Siseku	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	3.55	2.44	1.75	1.18	2.25	2.10	2.00
na Dunaju	4.00	3.20	2.30	1.30	2.50	—	—
v Peštu	3.90	2.80	2.00	1.07	2.30	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranju	v Loki	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	—	0.46	0.52	0.50	—	—	—
Špeha „	0.42	0.30	0.38	0.34	0.34	0.36	0.30
Krompirja mern.	1.25	0.85	—	1.00	—	1.00	1.00
Fižola „	—	3 ½	—	—	—	—	—
Leče „	—	3.00	—	—	—	—	—
Sena cent	1.25	1.40	—	1.00	—	1.20	2.10
Semen. detelja „	0	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	24.0	21.0	—	—	—	—	—
Govedine funt	0.32	0.29	—	—	0.32	0.30	0.34
Teletine „	0.36	0.30	—	—	0.35	0.32	0.36
Jaje za 10 kr.	3	6	3	4	—	—	—

Telegrafične denarne cene

30. januarja.

Papirna renta 69.55. — Srebrna renta 74.60. — 1860letno državno posojilo 105.75. — Bankine akcije 987 — Kreditne akcije 241.25. — London: 112.70. — Srebro 107.—. — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 9.01.

Denarstvene cene.

29. januarja.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	69.65	69.75
5% renta v srebru	71.75	74.85
Srečke (lozi) 1854. l.	99.50	100.—
„ „ 1860. l. cel.	106.25	106.50
„ „ 1860. l. pol.	115.—	115.50
Premijski listi 1864. l.	142.—	142.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	85.—	89.—
Ogerske po 5%	76.50	77.—
Hrvaške in slavonske po 5%	75.50	77.—
Sedmogradske po 5%	74.75	75.75
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	989	990
Unionske banke	136.50	137.—
Kreditne akcije	241.25	241.75
Nižoavstr. eskomptne družbe	930.—	940.—
Anglo-avstr. banke	153.—	153.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	173.50	174.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	—	117.—
„ 50 „ „ „	—	53.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	23.50	24.—
Salmove „ 40 „ „ „	34.—	35.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	—	22.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	31.50	32.—
St. Genois „ 40 „ „ „	22.50	21.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	20.50	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	21.—	23.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.34	5.35
Napoleonsd'or	9.01	9.02
Srebro	107.25	107.50

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.